

Στην Ορθόδοξη Εκκλησία η Μεγάλη Πέμπτη είναι αφιε-ρωμένη στην ανάμνηση τεσσάρων γεγονότων τα οποία περιγράφονται στα Ευαγγέλια και τα...

οποία συνέβησαν σύμφωνα με τις ευαγγελικές αναφορές λίγο πριν τη Σταύρωση:
1. Τον Ιερό Νιπτήρα, το πλύσιμο δηλαδή των ποδιώ ν των μαθητώ ν από τον Κύριο, δείχνοντας για το ποια πρέπει να είναι η διακονία των πιστώ ν στην Εκκλησιά...
Ο Χριστός έπλυνε τα πόδια των μαθητώ ν Του και τα σκούπισε με το «λεντίον» (πετσέτα) που είχε ζωστεί, σε ένδειξη της μέγιστης ταπείνωσής Του. Παράλληλα τους είπε: «αν, λοιπόν, εγώ ο Κύριος κι ο Διδάσκαλος σας έπλυνα τα πόδια, έχετε κι εσείς την υποχρέωση να πλένετε ο ένας τα πόδια του άλλου».
2. Το Μυστικό Δείπνο, δηλαδή την παράδοση του Μυστήριου της Θείας Ευχαριστίας.
Ο Χριστός παρέθεσε στον όμιλο των μαθητώ ν το τελευταίο Δείπνο πριν τον σταυρικό θάνατό Του. Δεν ονομάζουμε όμως το Δείπνο αυτόν «μυστικό», επειδή... έγινε χωρίς να το γνωρίζουν άλλοι, αλλά επειδή ο Χριστός μύησε τους Μαθητές Του στο «Μυστήριο των Μυστηρίων», την Θεία Ευχαριστία. Τους παρέδωσε το Σώ μα Του και το Αίμα Του, την αιώ νια πνευματική τροφή, που παραθέτει η Εκκλησία στους πιστούς σε κάθε λειτουργική σύναξη. Τους είπε, λοιπόν, δείχνοντας το ψωμί: «Λάβετε, φάγετε, τούτο εστί το Σώ μα μου, το υπέρ υμώ ν κλώ μενον εις άφεσιν αμαρτιώ ν». Μετά το δείπνο, έλαβε το ποτήρι με το κρασί και είπε: «Πίετε εξ αυτού πάντες. Τούτο εστί το Αίμα μου, το της Καινής Διαθήκης, το υπέρ υμώ ν εκχυνόμενον εις άφεσιν αμαρτιώ ν».
3. Την Προσευχή του Κυρίου στο Όρος των Ελαιώ ν
4. Την Προδοσία του Ιούδα, δηλαδή την αρχή του Πάθους του Κυρίου. Ο Ιούδας παρέδωσε τον Κύριο στους Ιουδαίους για το ευτελές ποσό των «τριάκοντα αργυρίων», δίνοντάς του συνθηματικά έναν ασπασμό και λέγοντας ειρωνικά «Χαίρε, ραββί».

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΙΣΤΟΙ

Το πρωί της Μεγάλης Πέμπτης γίνεται η Θεία Λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου. Κοινωνούν πολλοί πιστοί, κατάλληλα προετοιμασμένοι με εξομολόγηση και νηστεία. Για όσους νηστεύουν αυστηρά τη Μεγ. Βδομάδα (χωρίς λάδι), η Μεγ. Πέμπτη καταλύεται. Δηλ. τρώ με λάδι, καθώ ς γιορτάζουμε την παράδοση της Θ. Ευχαριστίας από τον Χριστό στην Εκκλησία και τιμάμε ξεχωριστά την ημέρα αυτή. Τη Μεγάλη Πέμπτη, όταν τη νύχτα διαβάζονται τα δώ δεκα Ευαγγέλια και γίνεται η τελετή της Σταύρωσης του Χριστού, η συγκίνηση της λαϊκής ψυχής για το θείο δράμα κορυφώ νεται. Ψάλλεται ο όρθρος της Μεγάλης Παρασκευής και διαβάζονται τα 12 Ευαγγέλια. Μετά το 5ο Ευαγγέλιο, βγαίνει ο Εσταυρωμένος.

"Σήμερον κρεμάται επί ξύλου ο εν ύδασι την γην κρεμάσας", ψάλλει ο ιερέας την ώ ρα που περιφέρει τον εσταυρωμένο Ιησού στο ναό για την αναπαράσταση της σταύρωσης.

Είναι η στιγμή, περίπου στις 9 το βράδυ, όπου σε όλες τις εκκλησίες της χώ ρας θα σβήσουν τα φώ τα. Η πομπή της σταύρωσης υπό το αμυδρό φως των κεριώ ν θα κινηθεί με αργό και σταθερό ρυθμό προς το κέντρο των ναώ ν, διαπερνώ ντας το πλήθος των πιστώ ν. Το Θείο πάθος σχεδόν κορυφώ νεται... Αυτός που στήριξε τη γη πάνω στο νερό χλευάζεται: "στέφανον εξ ακανθώ ν περιτίθεται, ο των Αγγέλων Βασιλεύς ψευδή πορφύρα περιβάλλεται, ο περιβάλλων τον ουρανόν εν νεφέλαις ράπισμα κατεδέξατο - ο εν Ιορδάνη ελευθερώ σας τον Αδάμ. Λόγχη εκεντήθη ο Υιός της Παρθένου". Η ελπίδα, ωστόσο, για το χαρμόσυνο γεγονός προκαλεί ανακούφιση στο πλήθος: Προσκυνούμεν Σου τα Πάθη, Χριστέ, δείξον ημίν και την ένδοξόν Σου Ανάσταση".

Μέσα από τα λόγια των Ευαγγελίων αλλά και από τις ιδιαίτερα πένθιμες νότες των τροπαρίων περιγράφονται με τον τραγικότερο τρόπο οι εμπαιγμοί, τα χτυπήματα, οι ύβρεις και οι χλευασμοί των ανθρώ πων που ανέβασαν τον Κύριο στο σταυρό. Η Μεγάλη Πέμπτη είναι από τις θλιβερότερες ημέρες της χριστιανοσύνης.

Στις εκκλησίες, όλο το βράδυ της Μεγάλης Πέμπτης μέχρι το πρωί της Μεγάλης Παρασκευής, παραμένουν κυρίως γυναίκες οι οποίες «μοιρολογούν», ψάλλοντας ύμνους, τον Χριστό.

Οι παραδόσεις

Στα σπίτια των Χριστιανώ ν, την Μεγάλη Πέμπτη, βάφονται τα κόκκινα αυγά. Για τον λόγο αυτό, η ημέρα λέγεται και Κόκκινη Πέμπτη ή Κοκκινοπέφτη.

Εκτός από τα αυγά, την μέρα αυτή, φτιάχνονται τα πασχαλινά κουλούρια και τα τσουρέκια. Σε πολλές περιοχές της Ελλάδας, οι Χριστιανοί κρεμούν κόκκινα πανιά στα παράθυρα των σπιτιώ ν τους.